

DE MEIDAGEN VAN 1940 – 1945 - 2019

Het is jammer dat nogal wat mensen, vaak jongeren, niet zoveel meer weten over de geschiedenis van de tweede wereldoorlog 1940/1945. Je hoort soms zelfs: “Houd er eindelijk eens over op, het is driekwart eeuw geleden en we zijn intussen generaties verder in de tijd.” Niettemin blijft het belangrijk dat we in ons handelen en denken oorlog en geweld blijven bestrijden. In deze bijdrage wil ik enkele gebeurtenissen uit die periode in herinnering brengen. Daarvoor put ik uit mijn angstige ervaringen die mij bij zijn gebleven uit mijn kindertijd en de ervaringen van mijn familie en van andere Heerjansdammers. Daarnaast heb ik gebruik gemaakt van de jaarboeken van het Historisch Genootschap Heerjansdam.

10 MEI 1940

In de vroege ochtend van de tiende mei 1940 viel het nazi-leger ons land binnen. Mijn vader maakte ons wakker. Ik hoorde het harde geluid van laag over komende vliegtuigen. Zij bleken (vol parachutisten) onderweg naar de Rotterdamse Waalhaven met als doel een snelle verovering van het vliegveld. Met de hele familie zaten we gezamenlijk aan tafel toen mijn vader vol emotie zei: “De oorlog is nu werkelijk uitgebroken.” Ik was bang maar ook volledig onwetend welke dramatische gevolgen dit voor ons en alle Nederlanders zou betekenen.

13 MEI 1940

Mijn eerste directe kennismaking met de oorlog was de komst van een Nederlandse militaire eenheid vanuit Groote Lindt, die de Barendrechtse brug moest verdedigen. Onverwacht naderde een Duitse motorordonnans. Plotseling werd er een schot gelost. De Duitse soldaat werd dodelijk getroffen. Tien dorpsgenoten werden later door de Duitsers gearresteerd en tegen de muur gezet, onder wie Janus Plaizier, Besjaan Broekhuizen en ds. Kampherbeek (verdere namen heb ik niet kunnen traceren). Executie stond hen te wachten. Door tussenkomst van de toenmalige burgemeester Beelaerts van Blokland wist hij de Duitse commandant te overtuigen dat het een militair optreden was en geen daad van burgers. Zij werden, God zij dank, hierop vrijgelaten.

14 MEI 1940

Er werden hevige gevechten om de Rotterdamse Maasbruggen gemeld. De mariniers hielden geruime tijd dapper stand. Het duurde Hitler allemaal te lang. Hij stuurde zijn Stuka's en Heinkel bommenwerpers richting Rotterdam. En, zoals ik al in een eerdere bijdrage vertelde, met 97.000 brisantbommen legden zij het hart van de stad volledig plat. Circa 900 doden, 2000 zwaar gewonden, 25.000 woningen verwoest, honderden kantoren, cafés, restaurants, kerken, synagogen en winkels. 80.000 Rotterdammers werden dakloos. Verraad en moord van ongekeende omvang. Het ondergrondse verzet (waarover wellicht later meer) vond na deze misdaad óók in Heerjansdam zeker haar voedingsbodem.

15 MEI 1940.

Het Nederlandse leger was kansloos tegen de fanatieke en beter uitgeruste Duitse overmacht. Op 15 mei vond de onvoorwaardelijke capitulatie plaats in de toenmalige christe-

lijke school aan de Rijksstraatweg in Rijsoord en werd door generaal Winkelman ondertekend. Het pand is nog steeds een museum en wordt ook wel het Johannes Post museum genoemd.

5 JAAR OORLOG

Nederland kreeg het zwaar te verduren zonder hoop op een betere toekomst. In de strenge winter van 1945 werd ons land bovendien getroffen door de bekende "hongerwinter". Met name de grote steden kregen het onmenselijk zwaar. Naar schatting kwamen meer dan twintigduizend burgers om het leven door hongersnood en ellende. Na moeizaam onderhandelen tussen de Geallieerden en de bezetter werd toestemming gegeven tot voedseldroppings met vliegtuigen. Het werd genoemd: Een geschenk als manna uit de hemel.

Herdenken. Jaarlijks vinden in mei de herdenkingen plaats. Op 4 mei nemen jong en oud 2 minuten stilte in acht en herdenken wij dat tijdens die barbaarse oorlog ontelbare slachtoffers zijn gevallen en hun leven gaven voor onze vrijheid. Maar op 5 mei vieren wij óók het feest van de bevrijding en de herregen democratische rechten.

74 JAAR LEVEN IN VRIJHEID

Vrijheid is voor ons vanzelfsprekend. Wel hebben we te maken met dreigingen. Lees de kranten, beluister de media. De polarisatie w.o. populisme, nationalisme, eigen volk eerst, moet niet worden onderschat. Óók de Europese Unie ligt zwaar onder vuur. Ik ben wel van mening dat de vierenzeventig jaar vrede mede te danken is aan het samenwerkingsverband van de 28 landen. De scherpe kritiek over de bureaucratie, corruptie, ambtenarij en bemoeizucht over interne zaken van een bepaald land, zijn vaak terecht en belangrijk genoeg om voortvarend te worden aangepakt. De door sommigen gewenste NEXIT zou de chaos van de komende BREXIT alleen maar overtreffen en vergroten. Ook piketpalen rond ons kleine landje zou daarbij niet helpen.

Alle door mij opgezochte informatie over verleden en heden maakt verdrietig en onzeker, maar tegelijkertijd ook blij dat we nog altijd in vrede mogen leven. Vrijheid is een kostbaar bezit.

Joop van der Ent

e-mail : joopvanderent@upcmail.nl